

Stališče NČR DNS in SNS

16 -01- 2015

Novinarsko častno razsodišče, skupni organ Društva novinarjev Slovenije in Sindikata novinarjev Slovenije (v nadaljevanju NČR), v sestavi Gojko Bervar (podpredsednik), Uroš Gramc, Davorin Koron, Nada Ravter, Jernej Rovšek, Lea Širok, Neža Kogovšek Šalamon (člani), je na seji 16. decembra 2014 v primeru Onkološki inštitut Ljubljana proti novinarki POP TV Urški Šestan ugotovilo, da je novinarka kršila Kodeks novinarjev Slovenije.

Primer: Onkološki inštitut Ljubljana proti novinarki POP TV Urški Šestan

Onkološki inštitut Ljubljana (OI) novinarki POP TV Urški Šestan očita, da je v svojem prispevku z naslovom *Za reševalna vozila na Onkološkem inštitutu ni prostora*, objavljenem na POP TV 30. 7. 2014 kršila 14. člen Kodeksa novinarjev Slovenije (novinar lahko zvočno in slikovno snema ter fotografira le po privolitvi snemane oziroma fotografirane osebe. Privolitev je lahko tudi tiha, če oseba ne nasprotuje. Izjemoma sme novinar snemati, fotografirati brez privolitve, kadar utemeljeno meni, da bo na ta način razkril informacije, ki so v interesu javnosti. Razloge za svojo odločitev mora pojasniti v prispevku).

Kot piše pritožnik, je novinarka Urška Šestak 30. 7. 2014 okoli 14. ure poklicala svetovalko službe za odnose z javnostmi OI, ji povedala, da želi opraviti snemanje na Šuštarjevem nabrežju, in v zvezi s tem zaprosila za dovoljenje. Svetovalka ji je pojasnila, da omenjena cesta ni v lasti ali upravljanju OI in da ta torej ni pristojen za dajanje dovoljenja. Novinarka je na vprašanje, kaj je tema prispevka, odgovorila, da želi posneti izjavo reševalca. Ker reševalci niso zaposleni na OI in ker novinarka ni prosila za izjavo OI, sta pogovor zaključili. Poziva, da bi predstavniki Onkološkega inštituta sodelovali pri nastajanju prispevka, niso dobili, dodajajo pri OI.

Snemalna ekipa POP TV je svoje vozila parkirala na intervencijski poti pred stavbo D OI. Kršitev prometnih prepisov je opazil generalni direktor OI Janez Remškar in prizor tudi fotografiral. Kršitelje je želel na prekršek opozoriti, zato se je napotil k snemalni ekipi. Njene člane je prosil, naj ugasnejo kamero in pogovora ne snemajo, češ, da njegov namen ni dajati izjave, temveč opozoriti na nepravilno parkiranje, navaja pritožnik. Sledil je pogovor direktorja Remškarja, najprej s snemalno ekipo glede nepravilnega parkiranja, potem pa še z reševalcema o problematiki parkiranja v bližini OI.

V OI so bili naslednje jutro obveščeni, da je bil večer pred tem na POP TV objavljen prispevek o problematiki parkiranja v bližini inštituta. Vanj je novinarka Urška Šestan vključila tudi besede direktorja Remškarja, čeprav je ta ekipa POP TV jasno prosil, naj ga ne snemajo, trdi pritožnik. Ob tem naj bi snemalec zgolj ugasnil luč na kameri, s snemanjem pa nadaljeval. Novinarka je posnetek uporabila, pravi pritožnik. Prepričan je, da so direktorju to dejanje namenoma prikrili.

Novinarka Urška Šestan očitke zavrača. Kot pojasnjuje, se je z reševalcem iz Maribora dogovorila za srečanje pred OI, da bi tam preverila njegovo sporočilo po telefonu o težavah reševalcev pri parkiranju. Priznava, da sta s kolegom res parkirala v nasprotju s predpisi, vendar tako, da bi vozilo v primeru oviranja prometa nemudoma umaknila. Ker jima varnostnik ni dovolil premika pred zadnji vhod, kjer so jo čakali še drugi reševalci, je novinarka poklicala tiskovno predstavnico in jo prosila za pogovor z reševalci pred zadnjim vhodom. Tiskovna predstavnica je soglašala in poklicala varnostnika, ki je ekipi dovolil dostop do zadnjega vhoda, trdi novinarka.

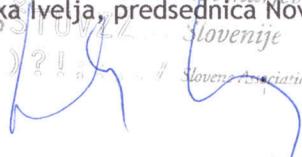
Predstavnikov OI do takrat ni zaprosila za izjavo, saj še ni bila prepričana, da bo tema primerna za prispevek, pojasnjuje novinarka Urška Šestan. To je nameravala storiti potem, ko je v pogovoru z reševalci ugotovila, da je primer vreden pozornosti, vendar jo je direktor Remškar s svojim prihodom prehitel, pravi novinarka. Snemalec je kamero ugasnil za čas, ko se je Remškar pogovarjal z enim od reševalcev. Ko je stekel pogovor z novinarko, pa je snemal, pojasnjuje novinarka in dodaja, da je pri tem v rokah držala mikrofon. Po pogovoru je Remškarja vsaj dvakrat vprašala, ali del njunega pogovora lahko objavi in obakrat ji je odgovoril, da »brez problema,« zagotavlja novinarka. Dodaja, da je to razumela kot privolitev.

Sklep: Novinarka Urška Šestan je kršila 14. člen Kodeksa novinarjev Slovenije.

Obrazložitev: NČR je na podlagi pritožbe, odgovora novinarke in pregledu posnetka prispevka, ki je bil objavljen 30. 7. 2014 na POP TV ter dela posnetka z domnevno privolitvijo pritožnika (generalnega direktorja Onkološkega inštituta), ki ga je posredovala novinarka, ugotovilo, da novinarka za objavo zvočnega in slikovnega posnetka ni pridobila vnaprejšnje in nedvoumne privolitve snemane osebe. Ni sporno, da je pritožnik pred ekipo POP TV izrazil nasprotovanje snemanju in da zanj tudi ni bil zaprošen. Novinarka je v odgovoru povedala, da je to želeta storiti kasneje in da je kot soglasje razumela odgovor pritožnika na vprašanje, ali lahko objavi del njunega pogovora. Po ogledu tega dela (neobjavljenega) posnetka, NČR odgovora pritožnika na vprašanje novinarke ne more šteti kot nedvoumno soglasje, saj se je soglasje bolj verjetno nanašalo na vsebino informacij, ki jih je dal v pogovoru in ne na samo objavo posnetka ali celo samo snemanje. Iz posnetka prispevka je razvidno, da pritožnik ni vedel, da se dogovor o nesnemanju ne spoštuje in da snemalec in novinarka slikovno in zvočno snemata, in to ne le pogovor z novinarko, ampak tudi z drugimi akterji dogajanja pred bolnišnico (reševalci). Novinarka je namreč imela v pogovoru s pritožnikom mikrofon ob telesu in ta ni bil usmerjen v sogovornika. Takšen vtis daje tudi s celotnim načinom komuniciranja s sogovornikom, zato NČR verjame, da je pritožnik upravičeno domneval, da se pogovor ne snema. Navsezadnje to potrjuje s svojo pritožbo, ki je ne bi vložil, če bi dejansko dal soglasje. NČR zato ugotavlja, da je novinarka zvočne in slikovne posnetke objavila kljub nasprotovanju sogovornika in s tem kršila 14. člen kodeksa, ki določa, da novinar lahko zvočno in slikovno snema ter fotografira le po privolitvi snemane oziroma fotografirane osebe.

NČR ob tem ugotavlja, da je bila objava vsebine prispevka o težavah s parkiranjem pred Onkološkim inštitutom nedvomno v javnem interesu in da pritožnik, tudi kot javna oseba, v celotnem prispevku ni bil prikazan neprimerno in ni bilo poseženo v njegovo zasebnost. Kljub temu pa bi novinarka morala, če se je odločila za tajno snemanje, razloge za to odločitev pojasniti v prispevku, kot to zahteva kodeks, česar pa ni storila.

Obnova postopka: Postopek, ki je bil zaključen in sta bila po njem izdana razsodba ali stališče NČR, se lahko obnovi na temelju predloga kateregakoli udeleženca v postopku. Udeleženec v postopku lahko zahteva obnovo postopka najpozneje eno leto od dne, ko je izvedel za nova dejstva in dokaze, ki lahko vplivajo na spremembo prvotno izrečene razsodbe. O predlogu za obnovo postopka odloča NČR, ki mora ugotoviti, ali obstajajo utemeljeni razlogi za obnovo postopka. Ponovni postopek prav tako vodi NČR.

ABCDEF GH Društvo
 IJKLMNOPP R novinarjev
 Ranka Ivelja, predsednica Novinarskega časnega razsodišča
 SSTOVAZ Slovenije
 (?)? ! ? Slovenia Association of Journalists

V Ljubljani, 13. januarja 2015